

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра всесвітньої історії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри всесвітньої історії

Валерій СТЕПАНКОВ

«31» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ООК 12 МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

підготовки фахівців **другого (магістерського) рівня вищої освіти**

за освітньо-професійною
програмою **Політологія**

спеціальності **052 Політологія**

галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

мова навчання **українська**

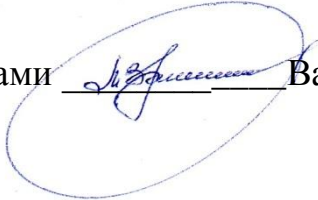
2023-2024 навчальний рік

Розробник програми: **Ігор ОПРЯ**, кандидат історичних наук, доцент кафедри
всесвітньої історії

Ухвалено на засіданні кафедри всесвітньої історії

Протокол № 8 від 31 серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Вадим МАРКІТАНТОВ

Зміст робочої програми

1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання соціально-політичних дисциплін в закладі вищої освіти» – формування у магістрантів цілісної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, опанування ними основ теорії, методики і методологічних засад викладання соціально-політичних дисциплін в освітньому процесі ЗВО та формування у них компетентностей громадсько-політичної діяльності.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Рік навчання	1	1
Семестр вивчення	2	2
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	16
Лекційні заняття	16	8
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	14	4
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60	78
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3. Статус дисципліни. Навчальна дисципліна «Методика викладання соціально-політичних дисциплін в закладі вищої освіти» належить до обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: Визначаються інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом; тісним зв'язком з комплексом гуманітарних дисциплін. Методика викладання соціально-політичних дисциплін в закладі вищої освіти є невід'ємним елементом освітніх компонентів професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю Політологія. Передумовами вивчення є такі дисциплін як: Методика наукових досліджень, Педагогіка та психологія вищої школи.

5. Програмні компетентності навчання.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.

Загальні компетентності:

ЗК 01.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 02.Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти.

6. Очікувані результати навчання:

Програмні результати навчання:

ПРН 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПРН 10. Спроможність професійно виконувати політико-організаційні, науково-дослідницькі, експертно-аналітичні та консультаційні функції на регіональному та національному ринку праці.

За результатами вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- сутність європейської освітньої інтеграції, зокрема Болонського процесу, державну політику та концептуальні напрями реформування вищої освіти відповідно Закону України «Про вищу освіту»;
- структуру системи ЗВО, рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти, стандарти освітньої діяльності, систему управління у сфері вищої освіти та забезпечення її якості;
- організацію навчального процесу в системі підготовки викладачів соціально-політичних дисциплін;
- основи методики підготовки і читання лекцій, організації і проведення семінарських, практичних і лабораторних занять;
- методичні засади виконання курсових, бакалаврських і магістерських робіт, організацію та форми НДРС;
- організацію самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- засоби діагностики рівня засвоєння студентами навчального матеріалу;
- форми підсумкового контролю успішності навчання (залік, екзамен);
- інтерактивні методи навчання;
- організацію проведення навчальних і переддипломних практик.

вміти:

- розробляти робочі програми з соціально-політичних дисциплін;
- писати тексти лекцій, читати лекції студентам, готувати й проводити семінарські, практичні і лабораторні заняття, консультації;
- проводити аудиторну роботу зі студентами;
- організовувати самостійну й індивідуальну роботу зі студентами;
- проводити діагностику рівня засвоєння студентами навчального матеріалу;
- проводити підсумковий контроль успішності навчання студентів.

7. Методи навчання. Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).

8. Засобами діагностики результатів навчання є опитування, оцінювання роботи на семінарських заняттях, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін., екзамен.

9. Програма навчальної дисциплін

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Разом	У тому числі		
		Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль №1 Концептуальні засади освітнього процесу. Закономірності, методи і засоби навчання соціально-політичних дисциплін				
Тема 1. Вступ. Концептуальні засади реформування і розвитку вищої освіти в Україні. Успіхи і труднощі адаптації до вимог Болонського процесу	8	2		6
Тема 2. Основні риси соціально-політичної освіти у ЗВО	8	2		6
Тема 3. Основні суб'єкти процесу навчання	8	2		6
Тема 4. Процес навчання суспільно-гуманітарних дисциплін та його закономірності	8	2		6
Тема 5. Методи і засоби навчання соціально-політичних дисциплін у ЗВО	12	2	4	6
Тема 6. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських і практичних занять та консультацій	12	2	4	6
Тема 7. Науково-дослідна робота студентів. Організація проведення практик. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів	10		4	6
Тема 8. Діагностика навчання	8		2	6
Тема 9. Психологія особистості викладача	8	2		6
Тема 10. Організація навчального процесу як науково-педагогічної творчості викладача	8	2		6
Разом годин	90	16	14	60

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Разом	У тому числі		
		Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль №1 Концептуальні засади освітнього процесу. Закономірності, методи і засоби навчання соціально-політичних дисциплін				
Тема 1. Вступ. Концептуальні засади реформування і розвитку вищої освіти в Україні. Успіхи і труднощі адаптації до вимог Болонського процесу	8			8
Тема 2. Основні риси соціально-політичної освіти у ЗВО	8	2		6
Тема 3. Основні суб'єкти процесу навчання	8			8
Тема 4. Процес навчання суспільно-гуманітарних дисциплін та його закономірності	8	2		6
Тема 5. Методи і засоби навчання соціально-політичних дисциплін	12	2		10
Тема 6. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських і практичних занять та консультацій	12	2	2	8
Тема 7. Науково-дослідна робота студентів. Організація проведення практик. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів	10		2	8
Тема 8. Діагностика навчання	8			8
Тема 9. Психологія особистості викладача	8			8
Тема 10. Організація навчального процесу як науково-педагогічної творчості викладача	8			8
Разом годин	90	8	4	78

10. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань, а також у формі тестування та ін. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання результатів навчання

Екзамен

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	40 балів	100 балів
20 балів	30 балів	10 балів		

Критерії оцінювання семінарського заняття.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів.

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Відповіді студентів на практичних заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів

		академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних

		процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться у формі письмової відповіді на задалегідь запропоновані питання з навчальної дисципліни. Модульна контрольна робота складається з трьох питань, відповідь на кожне з яких оцінюється максимум у 10 балів. Відповідно максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 30 балів. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 18 балів, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

При оцінюванні відповіді на кожне питання застосовуються такі критерії:

10 балів – відповідь на питання повна, ґрунтовна, аргументована, студент досконало орієнтується в навчальному матеріалі, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни, вміє аналізувати різні концепції, робить аргументовані висновки, демонструє власне бачення проблеми й шляхів її розв'язання;

8-9 балів – відповідь на питання загалом вірна, студент орієнтується в навчальному матеріалі, втім у відповіді зустрічаються незначні помилки чи неточності;

6-7 балів – відповідь на питання часткова, неповна, втім студент демонструє обізнаність із

загальними питаннями навчальної дисципліни та виявляє окремі елементи самостійного мислення;

0-5 балів – відповідь уривчаста, логічно незв'язана, має грубі помилки, або ж відповідь відсутня взагалі.

Критерії оцінювання самостійної роботи (реферат, есе, аналітичні завдання)

Робота оцінюється в 10-8 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням термінів, що мають відношення до теми есе; надана аргументація власної думки з опорою на соціально-політичний аспект в контексті проблематики есе; есе розгорнуто розкриває заявлену тему.

Робота оцінюється в 6-8 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики есе; есе не містить відповіді на одне з питань плану есе або заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету розгляду.

Робота оцінюється в 4-6 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні спеціальних термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики есе без теоретичного обґрунтування; есе не містить відповіді на два питання плану есе або заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: опущена значна частина суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Робота оцінюється в 2-4 бали, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному(а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження.

Робота оцінюється в 0 балів, якщо: робота має реферативний характер без відповідного аналізу; есе є плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Екзамен (40 балів)

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-

Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Екзамен проводиться у формі усного або письмового опитування за питаннями екзаменаційного білета. Білет іспиту складається з трьох питань.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 40-36 б.	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 35-30 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 29-24 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше як 23 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямувальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно
82-89	B (дуже добре)	25	добре
75-81	C (добре)	30	
67-74	D (задовільно)	25	задовільно
60-66	E (достатньо)	10	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального		

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

11. Політика курсу.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка».

URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Неформальна та інформальна освіта. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результати навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти».

URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Методика викладання соціально-політичних дисциплін в закладі вищої освіти»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;
- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;
- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю отримав незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;
- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії, яку створюють за розпорядженням декана факультету.
- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачу вищої освіти не присвоюють.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

14. Рекомендована література.

Основна

1. Білан Л. Л. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Ніжин, 2010.
2. Малихін О. та ін. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Київ, 2014.
3. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Київ, 2007.
4. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навчальний посібник. Київ, 2011.
5. Степанков В. С., Опря І. А. Методика викладання суспільно-гуманітарних дисциплін у ЗВО (методичні поради для підготовки до семінарських занять та завдання самостійної роботи для студентів магістратури спеціальності 052 Політологія. Кам'янець-Подільський, 2018.

Допоміжна

1. Артёмов І. В. Концептуальні і правові основи формування європейського освітнього простору: навчальний посібник. Ужгород, 2011.
2. Барбашова І. А. Дидактика : навчальний посібник для студентів ВНЗ. Донецьк, 2011.
3. Гайша О. О. Сучасна дистанційна освіта: технології, засоби та забезпечення // Проблеми освіти. Наук. зб. Київ., 2007. Вип. 50.
4. Галиця О. Психологічний портрет педагога // Вища школа. 2014. № 5-6.
5. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник. Київ, 2019.
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ, 2015.
7. Інноваційні педагогічні технології : посібник / за ред. О. І. Огієнко. Київ, 2015.
8. Інтеграція в європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи / за заг. ред. Ф. Г. Ващука. Ужгород, 2011.
9. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : методичний посібник / авт.-уклад.: О. Помертерн, Л. Пироженко. Київ, 2002.
10. Калашнікова С. Європейська політика модернізації вищої освіти: ключові орієнтири // Вища освіта України. 2012. № 2.
11. Косова Б. Криза освіти і завдання університетів та суспільних наук // Вища освіта України. 2012. № 3-4.
12. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект). Кривий Ріг, 2009.

13. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків, 2020.

14. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи. Київ, 2011.

15. Подольська Є. Сучасний педагог: на перехресті очікувань студентів і прагнень викладачів // Вища освіта України. 2016. № 3.

16. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ., 2007.

14. Інтернет-ресурси.

1. Навчальна бібліотека України імені Івана В.І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: <https://www.nbu.gov.ua>

2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника. URL: <https://www.library.lviv.ua>

3. Національна історична бібліотека України. URL: <https://www.dibu.kiev.ua>

4. Національна парламентська бібліотека України. URL: <https://www.nplu.org>

5. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Короленка. URL: <https://korolenko.kharkov.com>

6. Наукова бібліотека національного університету імені Івана Франка. URL: <https://library.lnu.edu.ua/bibl/>

7. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. URL: <https://sj.npu.edu.ua/index.php/pnspd/issue/archive>